

॥ ३१ ॥ प्रणुदितः प्रेरितः प्रचुदित इति पाठेऽपि स एवार्थः ॥ ३२ ॥ ३३ ॥ ३४ ॥ ३५ ॥ ३६ ॥ विलक्षयन्भीमस्य बलं विशेषेण अयमस्मज्ज्यो न वेति राक्षसबलद्वारालक्षयन् हेतौ शतृप्रत्ययः विलक्षण इति
 पाठेऽदुर्योधनस्य दुराग्रहेण शापभयाद्विच्छायाः वलक्षस्तत्रेति पाठे वलक्षो धवलोर्जुन इति कोशात् स एवार्थः ॥ ३७ ॥ ३८ ॥ किर्मीरवधसंविग्रः किर्मीरस्य वधो यस्मात्तस्माद्भीमसेनात्संविग्रः शत्रुयशोदुःखश्रव
 दृष्ट्वादुर्योधनं राजन्मैत्रेयं कोप आविशत् ॥ स कोपवशमापन्नो मैत्रेयो मुनिसत्तमः ॥ ३९ ॥ विधिना संप्रणुदितः शापायास्य मनोदधे ॥ ततः स वार्युपस्पृश्य को
 प संरक्तलोचनः ॥ मैत्रेयो धार्तराष्ट्रं तमशपदुष्टचेतसं ॥ ३२ ॥ यस्मात्त्वं मामनादृत्य नेमां वाचं चिकीर्षसि ॥ तस्मादस्याभिमानस्य सद्यः फलमवाप्नुहि ॥ ३३ ॥
 त्वदभिद्रोहसंयुक्तं युद्धमुत्पत्स्यते महत् ॥ तत्र भीमो गदाघातैस्तवोरुं भेत्स्यते वली ॥ ३४ ॥ इत्येवमुक्ते वचने धृतराष्ट्रो महीपतिः ॥ प्रसादयामास मुनिं नैतदेवं भवे
 दिति ॥ ३५ ॥ मैत्रेय उवाच शमं यास्यति चेत्पुत्रस्तव राजन्यदातदा ॥ शापो न भविता तात विपरीते भविष्यति ॥ ३६ ॥ वैशंपायन उवाच विलक्षयं
 स्तुराजेंद्रो दुर्योधनपिता तदा ॥ मैत्रेयं प्राह किर्मीरः कथं भीमेन पातितः ॥ ३७ ॥ मैत्रेय उवाच नाहं वक्ष्यामि ते भूयो न ते शुश्रूषते सुतः ॥ एष ते विदुरः सर्वमा
 ख्यास्यति गते मयि ॥ ३८ ॥ इत्येवमुक्त्वा मैत्रेयः प्रातिष्ठत यथागतं ॥ किर्मीरवधसंविग्रो बहिर्दुर्योधनो ययौ ॥ ३९ ॥ इति श्रीमहाभारते आरण्यके पर्वणि अर
 ण्यपर्वणि मैत्रेयशापे दशमोऽध्यायः ॥ १० ॥ ॥ ७३ ॥ ॥ ७३ ॥ समासंचारण्यपर्व ॥ अथ किर्मीरवधपर्व ॥ धृतराष्ट्र उवाच किर्मीरस्य वधं क्षत्तः श्रो
 तुमिच्छामि कथ्यतां ॥ रक्षसा भीमसेनस्य कथमासीत् समागमः ॥ १ ॥ विदुर उवाच शृणु भीमस्य कर्म दमतिमानुषकर्मणः ॥ श्रुतपूर्वमया तेषां कथां तेषु
 पुनः पुनः ॥ २ ॥ इतः प्रयातारजेंद्र पांडवा द्यूतनिर्जिताः ॥ जग्मुस्त्रिभिरहोरात्रैः काम्यकं नाम तद्वनं ॥ ३ ॥ रात्रौ निशीथे त्वाभीले गते र्धसमये नृप ॥ प्रचारे पुरुषा
 दानां रक्षसां घोरकर्मणां ॥ ४ ॥ तद्वनं तापसानित्यंगोपाश्र्ववनचारिणः ॥ दूरात्परिहरंति स्म पुरुषा दभया क्लिल ॥ ५ ॥ तेषां प्रविशतां तत्र मार्गमावृत्य भारत ॥
 दीप्ताक्षं भीषणं रक्षः सोल्मुकं प्रत्यपद्यत ॥ ६ ॥ बाहू महान्तौ कृत्वा च तथास्य च भयानकं ॥ स्थितमावृत्य पंथानं येन यांतिकुरुद्वहाः ॥ ७ ॥ स्पष्टाष्टदंष्ट्रं ताघाक्षं प्रदी
 मोर्ध्वशिरोरुहं ॥ सार्करश्मि तडिच्चक्रं सबलाकमिवांबुदं ॥ ८ ॥ सृजंतं राक्षसीं मायां महानादनिनादितं ॥ मुंचंतं विपुलान्नादान्सतो यमिव तोयदं ॥ ९ ॥
 मित्यर्थः ॥ ३९ ॥ इति आरण्यपर्वणि नैलकंठीये भारत भावदीपे दशमोऽध्यायः ॥ १० ॥ ॥ ७३ ॥ ॥ ७३ ॥ किर्मीरस्येति ॥ १ ॥ २ ॥ ३ ॥ आभीले भयंकरे स्वाभीले इत्यपि पाठः आभी
 लं भीषणे रुच्छे इति विश्वः अर्द्धसमयेऽर्द्धज्ञाने गते सति लोके तं द्रावति सतीत्यर्थः समयः शपथाचारकाले सिद्धांतसंविदोरिति विश्वः संप्राप्ते इत्यपि पाठः ॥ ४ ॥ ५ ॥ ६ ॥ ७ स्पष्टेति अक्षिबलाकयोः केशार्क
 रश्म्योर्दंततडितोश्चोपमोपमेयभावः तडिद्वक्त्रमित्यपि पाठः ॥ ८ ॥ महानादः कुंजरे स्याद्वार्षिकान्दे भयानके इति विश्वः ॥ ९ ॥